

Gegužės 9 d. 17.15 val. Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje (II a. ekspozicijų erdvėje) atidaroma fotomenininko Žilvino Kropo paroda „Nematomi žaidimai“.

Kitokia, netgi eksperimentine fotografija besidomintis kūrėjas šįkart žiūrovą supažindina su *cianotipija*. Tai alternatyvi technika, kada negatyvas eksponuojamas ant popieriaus ar kitos medžiagos (šįsyk medienos), padengtos amonio geležies citratu ir kalio heksaciano feriatu (raudonosiomis kraujo druskomis). Taip išgaunamas monochrominis mėlynas atspaudas.

Šiuo eksperimentu Ž. Kropas kviečia mąstyti apie žaidimo fenomeną plačiąja prasme – atsigręžia į žmogaus kultūrą, klausia, iš kur kyla žaidimo poreikis, kviečia pasvarstyti apie tarp žmogaus ir gamtos vykstančius keistus žaidimus.

„Temos pasirinkimą nulėmė vykę ir tebevykstantys politiniai, kariniai, ekonominiai ir ekologiniai galios žaidimai. Tai, ko mes akivaizdžiai nematome, bet galime tik nujausti“, – sako parodos autorius.

Kūriniuose atspausiti objektai yra labai paprasti, tačiau čia paprastumas veikia lyg asociacijas blokuojanti siena. Ją turime pralaužti ir patirti tai, kas nelengvai patiriama, įžvelgiama, nėra aiškiai išsakoma. Tik tada atsiveria gyvas kultūros archyvas.

Parodos žiūrovai išvys atvaizdus tarytum artefaktus, išgyvenusius alinantį, stichišką naikinimo procesą.

„Ilgai ir atidžiai stebint kūrinius, pirmiausia susidaro aiški nuomonė, kad eksperimentiniu būdu Ž. Kropas ne tik plečia fotografijos meno ribas, bet ir provokuoja jos atsinaujinimo galimybes. Antra, kuria savo individualią kalbą, kurią vargu ar galime lengvai supainioti su kitų šiuolaikinių lietuvių fotografų darbais. Trečia, taikydamas senąsias technikas Ž. Kropas atranda mums įprastų medžiagų naujas savybes. Ketvirta, eksperimentas leidžia prikelti fotografijos istoriją naujam gyvenimui, aktualias dabarties temas pažvelgti iš labai neįprastos perspektyvos. Penkta, Ž. Kropas kokybiškai revizuoja fotografijos istoriją. Vizualinė istorija yra ne tik pagerbiama – jos revizavimo gestas leidžia autorių vadinti medijų archeologu“, – teigia prof. dr. Remigijus Venckus.

Žilvino Kropo fotografijų paroda „Nematomi žaidimai“ veiks iki birželio 5 dienos.

Fotomenininkas Žilvinas Kropas yra išskirtinė asmenybė, nesivaikanti vizualinės kultūros madų. Jis plėtoja nuoseklią meninę kalbą. Jautrioje šviesai medžiagoje kūrėjas bando sugauti saulės spindulius ir taip įprasminti tikrovę gana ribotame atspaude. Tokiu būdu fotografijos ne tik reprezentuoja pasaulį, bet ir akcentuoja nuo istorinės padėties ir tradicijos priklausomą tikslinę, dailei būdingą paveikslinę (at)vaizdavimo strategiją.

Abstrakčios Ž. Kropo nuotraukos kelia esminius klausimus apie fotografijos fenomeną ir išduoda intervizualius ryšius; t. y. aptinkamos intuityvios nuorodos į pavidalus ir atpažįstamas taktilinio bei vizualiojo pasaulio patirtis. Nuotraukos padeda nusakyti tiek aplinkos tapatumą, tiek savo tapatumą konkrečiose, kintančiose geografinėse koordinatėse. Taip persipina laikas ir erdvė, stabilumas ir trapumas; t. y. žiūrovui Ž. Kropas leidžia tuo pačiu metu būti dviejuose laikuose – atvaizdo ir tikrovės; tai lyg sąmoningas, vizualus ir intelektualus buvimo-nebuvimo žaidimas. Ž. Kropo fotografija mums rodo, kad erdvė egzistuoja tarytum pilna atomų, kurie nuolatos juda, susiduria, jungiasi ir dalinasi; per fotografiją grįžtama prie objektyviosios realybės, kuri lyg tam tikra duotybė atsiveria per žmogaus jusles.

Prof. dr. Remigijus Venckus

